

Załącznik nr 1

do Strategii dostępności

Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu

Wprowadzonej Zarządzeniem Rektora nr 90/2023.BGD

z dnia 28 grudnia 2023 r.

Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Targu

PORADNIK DLA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu dotyczący zapewnienia studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego kształcenia

opracowana w ramach projektu „PPUZ w Nowym Targu uczelnią bez barier”
współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu
Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Nr umowy o dofinansowanie projektu: POWR.03.05.00-00-A065/21-00

dr Marcin Surówka

Nowy Targ, grudzień 2023 r. (aktualizacja)

Spis treści

WSTĘP.....	4
ROZDZIAŁ 1. PODSTAWY PRAWNE.....	5
ROZDZIAŁ 2. ZASADY WSPARCIA EDUKACYJNEGO STUDENTÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	9
ROZDZIAŁ 3. PRACA ZE STUDENTAMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SŁUCHU	11
ROZDZIAŁ 4. PRACA ZE STUDENTAMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI WZROKU	13
ROZDZIAŁ 5. PRACA ZE STUDENTAMI W KRYZYSIE	14
ROZDZIAŁ 6. PRACA ZE STUDENTAMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI NARZĄDU RUCHU	16
ROZDZIAŁ 7. PRACA STUDENTA Z ZESPOŁEM ASPERGERA	17
ROZDZIAŁ 8. REAKCJA NA AGRESYWNE ZACHOWANIE STUDENTA.....	18
ROZDZIAŁ 9. ZASADY PRYZNAWANIA WSPARCIA STUDENTOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI ORAZ ZASADY FUNKCJONOWANIA PEŁNOMOCNIKA REKTORA DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W PPUZ W NOWYM TARGU	19

LIST REKTORA

Szanowni Państwo, Społeczności Akademicka

Jako p.o. Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu składam na Państwa ręce poradnik dotyczący zapewnienia studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu. Poradnik został przygotowany przez Pełnomocnika Rektora ds. osób niepełnosprawnych, dr Marcina Surówkę jako efekt jego wieloletniej pracy ze studentami z niepełnosprawnościami.

Uczelnia, aby stać się bardziej konkurencyjna dla studentów z niepełnosprawnościami, wychodzi naprzeciw ich oczekiwaniom stale dostosowując proces kształcenia oraz bazę dydaktyczną. W związku z powyższym ANS w Nowym Targu podejmuje szereg działań dla studentów z niepełnosprawnościami. Jednym z nich jest Projekt pn. „PPUZ w Nowym Targu uczelnią bez barier” współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych. Nr umowy o dofinansowanie projektu: POWR.03.05.00-00-A065/21-00.

Mam nadzieję, że wskazówki zawarte w niniejszym poradniku będą dla Państwa pomocne w procesie edukacyjnym.

p. o. Rektora
dr Bianka Godlewska-Dzioboń

WSTĘP

Szanowna Społeczności Akademicka,
prezentujemy poradnik dotyczący zapewnienia studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego kształcenia. Poradnik jest przeznaczony dla nauczycieli akademickich *Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu*. Dokument ma na celu wsparcie Państwa podczas realizacji kształcenia oraz całego procesu dydaktycznego. Odbiorcą Państwa zajęć dydaktycznych są studenci, w tym studenci z niepełnosprawnościami oraz ze szczególnymi potrzebami.

Poradnik został opracowany przez Pełnomocnika Rektora ds. osób niepełnosprawnych, dra Marcina Surówkę, posiadającego doświadczenie w obszarze wsparcia edukacyjnego osób z niepełnosprawnościami.

Według danych statystycznych na świecie żyje ponad 650 milionów osób z niepełnosprawnościami, co stanowi około 10% całej populacji. Szacuje się, że w Polsce żyje około 4,7 miliona osób z niepełnosprawnościami.

Podstawowym obowiązkiem każdej uczelni zgodnie z Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce jest „stwarzanie osobom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia, kształceniu oraz prowadzeniu działalności naukowej”. W wyniku takiego ukształtowania zadań uczelni przez polskiego Ustawodawcę *Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Targu* podejmuje działania, które mają na celu dostosowanie organizacji procesu dydaktycznego do potrzeb studentów, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb studentów z niepełnosprawnościami.

Należy również podkreślić, że nie każdy rodzaj niepełnosprawności jest widoczny, dlatego należy organizować proces dydaktyczny w oparciu o zasadę równości szans. Powyższa zasada umożliwi korzystanie z prowadzonych przez Państwa zajęć dydaktycznych czy przedstawianych materiałów dydaktycznych przez wszystkich studentów w takim samym zakresie.

Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych oraz Biuro ds. osób niepełnosprawnych ANS w Nowym Targu deklaruje szerokie wsparcie w zakresie adaptacji procesu kształcenia.

ROZDZIAŁ 1. PODSTAWY PRAWNE

1.1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Konstytucja RP jako akt prawny najwyższej rangi w Polsce wskazuje, że studenci z niepełnosprawnościami powinni aktywnie funkcjonować w społeczeństwie. Punktem wyjścia dla powyższego stwierdzenia jest art. 32, zgodnie z którym „Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne”, natomiast w par. 2 określono zakaz jakiegokolwiek dyskryminacji „Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny”¹. Konstytucja reguluje również prawo powszechnego dostępu do edukacji dla wszystkich obywateli: „Władze publiczne zapewniają obywatelom powszechny i równy dostęp do wykształcenia. W tym celu tworzą i wspierają systemy indywidualnej pomocy finansowej i organizacyjnej dla uczniów i studentów”². Powyższy zapis nakłada na uczelnie obowiązek organizacji procesu dydaktycznego w formie dostępnej dla każdego obywatela.

1.2. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych została uchwalona przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 1 sierpnia 1997 r. Jest podstawowym aktem regulującym prawa osób z niepełnosprawnościami. Osoby z niepełnosprawnościami „mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji.” Ponadto podkreślono, że osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do pełnego uczestniczenia w życiu. Prawo to realizowane jest przez dostęp do nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, a także poprzez specjalistyczną pomoc umożliwiającą rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych oraz podjęcie obowiązków zawodowych na otwartym rynku pracy. Podkreślono również konieczność eliminacji barier funkcjonalnych, które utrudniają codzienną aktywność osobom z niepełnosprawnościami.

---

¹ Dz.U. z 1997 r. poz. 483 z późn. zm.

² Ibidem.

Istnieje zależność pomiędzy odpowiednią jakością życia człowieka, a jego dostępem do edukacji. Społeczności akademickie mają obowiązek zapewnić studentom z niepełnosprawnościami aktywny i pełny dostęp do bycia członkiem Alma Mater.

1.3. Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Konwencja ONZ została ratyfikowana przez Polskę 6 września 2012 r., co oznacza, że została przyjęta do porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

Celem Konwencji jest ochrona i zapewnienie pełnego, równego korzystania z praw człowieka oraz podstawowych wolności przez osoby z niepełnosprawnościami na równi ze wszystkimi innymi obywatelami. Zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych - osoby z niepełnosprawnościami nie mogą być wykluczane z powszechnego systemu edukacji ze względu na swoją niepełnosprawność oraz należy zapewnić im dostęp do powszechnego szkolnictwa wyższego bez dyskryminacji i na równi z innymi osobami.

1.4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Ustawa w sposób kompleksowy odnosi się do różnych aspektów życia osób z niepełnosprawnościami.

W ustawie wskazano:

- bariery, z jakimi mierzą się osoby z niepełnosprawnościami,
- znaczenie pełnienia przez osoby z niepełnosprawnościami szeregu ról społecznych, np. w społeczności akademickiej,
- zasady zatrudniania osób z niepełnosprawnościami,

Wszystkie omawiane w ustawie aspekty życia społecznego mają znaczący wpływ na przebieg procesu edukacyjnego studentów z niepełnosprawnościami. Niwelowanie barier oraz wychodzenie naprzeciw oczekiwaniom studentów umożliwia budowanie długofalowej strategii działań podejmowanych przez uczelnie względem studentów z niepełnosprawnościami.

1.5. **Standardowe Zasady Wyrównywania Szans osób niepełnosprawnych. Rezolucja 48/96 Organizacja Narodów Zjednoczonych.**

Standardowe Zasady ONZ nie są prawnie wiążące, lecz stały się podstawowym dokumentem, wykorzystywanym przy tworzeniu polityk wielu organizacji, państw i władz lokalnych w kwestii niepełnosprawności.

Celem zasad jest przede wszystkim zagwarantowanie osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z takich samych praw i obowiązków przysługujących pozostałym obywatelom. Rezolucja wskazuje, że w społeczeństwach świata wciąż istnieją przeszkody, które uniemożliwiają osobom z niepełnosprawnościami korzystanie z ich praw i wolności oraz utrudniają pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Jako pierwszą zasadę w powyższym dokumencie wskazano konieczność budowania w społeczeństwie świadomości na temat potrzeb i praw osób z niepełnosprawnościami. Wszystkie państwa powinny zagwarantować, aby programy edukacji publicznej odzwierciedlały we wszystkich swych aspektach zasadę pełnego uczestnictwa i równości osób z niepełnosprawnościami. Niezwykle istotnym jest również zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami asystenta, przewodnika i tłumacza w celu wyrównania ich szans.

1.6. **Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce**

Z punktu widzenia uczelni jest to najważniejsza Ustawa regulująca zasady funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego. Ustawa określa prawa i obowiązki wszystkich studentów. Osoba przyjęta na studia rozpoczyna edukację i nabywa prawa studenta z chwilą złożenia ślubowania.

W art. 86 par. 1 pkt 2 wskazano, że studenci z niepełnosprawnościami mają prawo ubiegać się o stypendium dla osób niepełnosprawnych.

W art. 107 określono obowiązki studenta, z których każdy student musi się wywiązywać bez względu na posiadaną niepełnosprawność lub jej brak. Student jest zobowiązany postępować zgodnie z treścią ślubowania i przepisami obowiązującymi w uczelni. Studenci zobowiązani są do uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych i organizacyjnych zgodnie z regulaminem studiów, przystępowania do egzaminów, odbywania praktyk i spełniania innych wymogów przewidzianych w planie studiów oraz przestrzegania przepisów obowiązujących w uczelni.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Zgodnie z art. 11 par. 1 pkt 6 uczelnia jest obowiązana do „stwarzania osobom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia, kształceniu oraz prowadzeniu działalności naukowej”.

ROZDZIAŁ 2. ZASADY WSPARCIA EDUKACYJNEGO STUDENTÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

W celu dostosowania sposobu organizacji procesu dydaktycznego studentów z niepełnosprawnościami Komisja ds. Wyrównywania Szans Edukacyjnych działająca przy Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich opracowała 7 zasad wsparcia edukacyjnego³:

Zasada 1

Indywidualizacja

Adaptacja procesu studiowania osoby z niepełnosprawnościami zawsze przygotowywana jest w odpowiedzi na jej indywidualne potrzeby edukacyjne, wynikające ze specyfiki stanu zdrowia w danym momencie oraz specyfiki danego kursu, w tym warunków, w jakich się on odbywa.

Zasada 2

Podmiotowość

Uwzględnianie autonomii osoby z niepełnosprawnościami i jej prawa do decydowania o sobie.

Zasada 3

Rozwijanie potencjału osoby z niepełnosprawnościami w związku z podejmowanym przez nią kierunkiem studiów

Dobór takich adaptacji, które pozwalałyby studentowi/studentce nabywać wiedzę i rozwijać praktyczne umiejętności.

Zasada 4

Racjonalność dostosowania

Proponowanie adaptacji racjonalnych ekonomicznie i skutecznie wyrównujących szanse osoby z niepełnosprawnością oraz gwarantujących zachowanie standardu akademickiego.

Zasada 5

Utrzymanie standardu akademickiego

---

³ Dokument nr 52/VI Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich Uchwała Prezydium KRASP z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie wyrównywania szans edukacyjnych studentów z niepełnosprawnościami w dostępie do kształcenia w szkołach wyższych

Przygotowanie adaptacji studiów przy jednoczesnym utrzymaniu kryteriów merytorycznych obowiązujących wszystkich studentów danego kierunku.

Zasada 6

Adaptacje najbliższe standardowemu przebiegowi zajęć

Zasada ta ma na celu dążenie do dokonywania możliwie najmniejszych zmian standardowego sposobu studiowania.

Zasada 7

Równe prawa i obowiązki

Troska nie tylko o realizowanie równych praw dla osób z niepełnosprawnościami, ale również egzekwowanie wypełniania obowiązków studenckich na takim samym poziomie jak w przypadku studentów bez niepełnosprawności.

ROZDZIAŁ 3. PRACA ZE STUDENTAMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SŁUCHU

Definicja

Niepełnosprawność słuchowa to niezdolność do odbierania bodźców akustycznych. Przyczyną mogą być zaburzenia przekazywania dźwięków do ucha wewnętrznego lub uszkodzenia narządu słuchu.

Wskazówki do pracy z osobami z niepełnosprawnościami słuchu

Studenci z niepełnosprawnościami narządu słuchu mają trudności w odbieraniu komunikatów werbalnych, wynika to z ograniczenia w odbiorze dźwięków. Naturalnym sposobem komunikowania się osób z niepełnosprawnościami słuchu jest język migowy (PJM). Język migowy jest językiem wizualno-przestrzennym. W polskim systemie prawnym zasady komunikowania się oraz podmioty uprawnione do korzystania z języka migowego zostały wskazane w Ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się.

Należy zwrócić uwagę, że język polski jest dla osoby z niepełnosprawnościami słuchu językiem obcym.

O czym warto pamiętać:

1. Studenci z niepełnosprawnościami słuchu muszą być traktowani tak samo, jak inni studenci;
2. Podczas rozmowy czy prowadzenia zajęć z osobami z niepełnosprawnościami słuchu mówimy w sposób wyraźny i z lekką zmianą tempa wypowiedzianego komunikatu werbalnego. Nie należy krzyczeć. Wypowiedzi powinny być krótkie i zwarte.
3. W zajęciach dydaktycznych oraz podczas porozumiewania się z wykładowcami, a także pracownikami Uczelni studentom może pomagać tłumacz migowy.
4. Sylwetka wykładowcy, jego twarz i usta powinny być dobrze widoczne dla studenta z niepełnosprawnościami słuchu. Nie należy stać pod słońce ani w żaden inny sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt wzrokowy na linii student – wykładowca. Wynika to z faktu, że niektóre osoby potrafią czytać z ruchu warg.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

5. Dobrą praktyką akademicką jest udostępnienie studentowi oraz tłumaczowi języka migowego materiałów dydaktycznych przed zajęciami, w celu zapoznania się z nimi. W taki sposób student jest w stanie zwrócić uwagę na najważniejsze informacje.
6. Problematyczne dla studentów z niepełnosprawnościami słuchu są dyskusje i praca w grupach. Poprawę zrozumienia komunikatów ułatwi organizacja pracy studentów w kręgu, tak by każdy rozmówca był dobrze widoczny.
7. Należy pamiętać o zapewnieniu napisów na filmach wyświetlanych podczas zajęć dydaktycznych.
8. Studenci słabosłyszący mogą podczas zajęć korzystać z pętli inдукacyjnych lub systemów FM.

ROZDZIAŁ 4. PRACA ZE STUDENTAMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI WZROKU

Definicja

Wśród osób z niepełnosprawnościami wzroku można wyróżnić osoby niewidome, które pozbawione są całkowicie lub częściowo wzroku, co wpływa na odbiór informacji otrzymywanych z zewnątrz oraz orientację w przestrzeni. Drugą grupę stanowią osoby słabowidzące, które mają trudności w wykonywaniu czynności życia codziennego, pomimo stosowania okularów korekcyjnych. Osoby słabowidzące stosują różne metody kompensacyjne oraz pomocnicze, których celem jest polepszenie pola widzenia.

Wskazówki do pracy z osobami z niepełnosprawnościami wzroku

Studenci z niepełnosprawnościami wzroku mogą mieć zaburzone pole widzenia, mogą widzieć nieostro lub nie widzieć wcale, dlatego tak ważne jest, aby dostosować proces kształcenia do ich indywidualnych potrzeb.

O czym warto pamiętać:

1. Studenci z niepełnosprawnościami wzroku muszą być traktowani tak samo, jak inni studenci;
2. Należy umożliwić studentom z niepełnosprawnościami wzroku rejestrację zajęć z zachowaniem własności intelektualnej wykładowcy;
3. Konieczne jest odpowiednie dostosowanie oświetlenia sali oraz miejsca pracy studenta;
4. Należy umożliwić studentom korzystanie ze specjalistycznego sprzętu, tj. notebook, oprogramowanie brajlowskie;
5. Konieczne jest przekazywanie studentom materiałów w formie elektronicznej;
6. Należy ograniczyć stosowanie takich pomocy naukowych jak makiety czy plansze. Jeżeli jednak takie materiały muszą być wykorzystane podczas zajęć, należy umożliwić studentom obejrzenie ich z bliska;
7. Istnieje możliwość zmiany formy przeprowadzenia egzaminu, z formy pisemnej na ustną, na indywidualny wniosek studenta z niepełnosprawnościami wzroku. Zmiana formy egzaminu nie może prowadzić do obniżenia jakości kształcenia.

ROZDZIAŁ 5. PRACA ZE STUDENTAMI W KRYZYSIE

Definicja

Kryzys psychiczny to ostre, przejściowe doświadczenie zakłócenia równowagi psychicznej, spowodowane zagrożeniami powiązаныmi z sensem życia, systemem wartości, koncepcji własnej osoby, skutkiem konfrontacji z zaskakującą sytuacją bądź wydarzeniem krytycznym⁴.

Wskazówki do pracy ze studentami w kryzysie

Kryzys psychiczny, emocjonalny może zostać spowodowany wieloma zdarzeniami w życiu młodego człowieka. Może być on następstwem m.in. zmianą otoczenia, zmianą warunków życia, śmiercią bliskiej osoby, pojawieniem się nowego członka rodziny, a także podjęciem nauki na studiach wyższych.

Najczęściej występujące objawy kryzysu:

1. Dezorientacja
2. Wycofanie
3. Trudności w podejmowaniu decyzji
4. Otępienie
5. Wybuchy gniewu
6. Nadaktywność ruchowa

O czym warto pamiętać:

1. Przekazujemy studentom jasne i konkretne informacje dotyczące przedmiotu i jego zaliczenia. Prezentujemy zagadnienia tematyczne, które będą poruszane na zajęciach;
2. Dbamy o dobre relacje społeczne podczas zajęć;
3. Organizujemy pracę studentów, określamy cele i priorytety;
4. Zapewniamy alternatywne formy przyswajania wiedzy, np. e-learning;

---

⁴ Helena Sęk, Społeczna psychologia kliniczna. Warszawa: PWN, 2000,

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

5. Nie diagnozujemy kondycji psychicznej, emocjonalnej studenta, w tym celu należy kontaktować się z Biurem ds. osób niepełnosprawnych PPUZ w Nowym Targu, które organizuje profesjonalne wsparcie psychologiczne.

ROZDZIAŁ 6. PRACA ZE STUDENTAMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI NARZĄDU RUCHU

Definicja

Niepełnosprawność narządu ruchu to stan człowieka znajdującego się w sytuacji obniżonych możliwości motorycznych ciała.

Wskazówki do pracy z osobami z niepełnosprawnościami narządu ruchu

Osoby z niepełnosprawnościami narządu ruchu to najczęściej osoby, które poruszają się za pomocą specjalistycznych sprzętów, a także osoby wymagające wsparcia asystenta dydaktycznego.

O czym warto pamiętać:

1. Studenci z niepełnosprawnościami narządu ruchu muszą być traktowani tak samo, jak inni studenci;
2. Należy umożliwić studentom z niepełnosprawnościami narządu ruchu korzystanie z pomocy asystenta dydaktycznego;
3. Konieczne jest dostosowanie miejsca prowadzenia zajęć, tak by było ono dopasowane architektonicznie do potrzeb danej osoby;
4. Istnieje możliwość zmiany formy przeprowadzenia egzaminu, z formy pisemnej na ustną lub odwrotnie, na indywidualny wniosek studenta;
5. Należy umożliwić studentom rejestrację zajęć z zachowaniem własności intelektualnej wykładowcy;
6. Konieczne jest umożliwienie studentom zmiany pozycji ciała. W ramach Biura ds. osób niepełnosprawnych został przygotowany pokój przyjazdy dla osób z niepełnosprawnościami;
7. Nie dotykamy wózka, na którym siedzi student;
8. Nie kładziemy na kolanach studenta żadnych przedmiotów;
9. Staramy się przeprowadzać ćwiczenia w taki sposób, aby osoba z niepełnosprawnościami ruchu również mogła w nich uczestniczyć np. dotknąć czegoś, podać innej osobie jakiś przedmiot.

ROZDZIAŁ 7. PRACA STUDENTA Z ZESPOŁEM ASPERGERA

Definicja

Zespół Aspergera to zaburzenie rozwoju umysłowego, które charakteryzuje się trudnościami w kontaktach z otoczeniem społecznym. Osoby z Zespołem Aspergera skupiają się na określonej tematyce, bez akceptacji zmian. U osób cierpiących na Zespół Aspergera rozwija się ponadprzeciętna oraz długotrwała pamięć wzrokowa, osoby te posiadają również szeroką wiedzę z danego obszaru tematycznego.

Wskazówki do pracy z osobami z Zespołem Aspergera

Osoby z Zespołem Aspergera mają obniżone interakcje społeczne, wskutek czego mają trudności w okazywaniu więzi, używają specyficznego języka komunikacji. Osoby z Zespołem Aspergera nie reagują na delikatne sugestie, a także przejawiają brak empatii.

O czym warto pamiętać:

1. Należy precyzyjnie i jasno określić oczekiwania w stosunku do studentów oraz prowadzonych zajęć. Wskazać czy studenci mogą brać czynny udział w zajęciach, czy i w którym momencie zajęć mogą zadawać pytania;
2. Należy udostępnić studentom materiały dydaktyczne w formie papierowej lub elektronicznej;
3. Praca własna studenta, zadania domowe oraz ćwiczenia powinny być jasno określone pod względem liczby stron, tematu, itd.;
4. Student będzie czuł się bezpiecznie, kiedy wykładowca pomoże zorganizować mu pracę;
5. Warto kilka razy powtórzyć pojawiające się zmiany w organizacji zajęć, np. zmianę sali;
6. Jeżeli student z Zespołem Aspergera chce wyjść z sali podczas zajęć, należy mu na to pozwolić, jest to jeden ze sposobów obniżenia stresu;
7. Student z Zespołem Aspergera powinien mieć zapewnione przyjazne warunki nauki oraz współpracy z innymi studentami w grupie.

ROZDZIAŁ 8. REAKCJA NA AGRESYWNE ZACHOWANIE STUDENTA

Definicja

Zachowania agresywne to zachowania, które ukierunkowane są na zewnątrz lub do wewnątrz, a ich celem jest doznanie szkody psychicznej lub fizycznej.

Wskazówki do pracy

Należy zauważyć, że zachowania agresywne mogą prowadzić do dezorganizacji zajęć.

Zachowania agresywne mogą przyjmować różną formę:

1. fizyczną, np. rzucanie przedmiotami, rozbicie szyby, trzaskanie drzwiami;
2. słowną (werbalną), np. krzyk, rozmowy przeszkadzające w prowadzeniu zajęć.

Żadne zachowania agresywne nie mogą być usprawiedliwiane, należy jednak zastanowić się nad ich źródłem.

Zgodnie z art. 307 par. 1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce „Student podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie przepisów obowiązujących w uczelni oraz za czyn uchybiający godności studenta.” Analogiczne uregulowania zostały również zamieszczone w § 38 Regulaminu studiów Podhalańskiej Państwowej Uczelni Zawodowej w Nowym Targu „Za postępowanie uchybiające godności studenta oraz za naruszenie przepisów obowiązujących w Uczelni student podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej na zasadach określonych w ustawie.”

O czym warto pamiętać:

1. W przypadku wystąpienia zachowania agresywnego należy zachować spokój;
2. Należy zadbać o bezpieczeństwo wszystkich osób znajdujących się w otoczeniu agresywnego studenta. Nasze zdrowie oraz zdrowie wszystkich studentów jest najważniejsze;
3. Pamiętajmy, by otworzyć drzwi, a jeżeli sala wykładowa znajduje się na parterze również okna;
4. W razie zagrożenia proszę wezwać służby, których celem jest zapewnienie bezpieczeństwa;
5. Nie należy przebywać samemu z agresorem;
6. Należy jasno i precyzyjnie określić, że agresywne zachowanie studenta jest niestosowne, niedopuszczalne oraz nieakceptowalne;

ROZDZIAŁ 9. ZASADY PRYZNAWANIA WSPARCIA STUDENTOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI ORAZ ZASADY FUNKCJONOWANIA PEŁNOMOCNIKA REKTORA DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ANS W NOWYM TARGU

Wsparcie dla studentów z niepełnosprawnościami w *Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu* udzielane jest w oparciu o Regulamin przyznawania wsparcia oraz dysponowania środkami finansowymi z funduszu wsparcia osób niepełnosprawnych na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia i kształcenia, a także funkcjonowania Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych w Podhalańskiej Państwowej Uczelni Zawodowej w Nowym Targu. Regulamin został wprowadzony Zarządzeniem nr 90/2021 Rektora Podhalańskiej Państwowej Uczelni Zawodowej w Nowym Targu z dnia 24 czerwca 2021 r.

Student, który chce uzyskać wsparcie, powinien złożyć wniosek w Biurze ds. osób niepełnosprawnych. Przy wypełnianiu wniosku student może uzyskać pomoc pracownika Biura. Wniosek o przyznanie wsparcia dla studenta z niepełnosprawnościami może również złożyć pracownik Uczelni.

W *Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu* wsparcie osobom z niepełnosprawnościami zapewnia Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych. Głównym zadaniem Pełnomocnika jest rozpoznanie potrzeb, problemów i oczekiwań studentów/pracowników/kandydatów na studia z niepełnosprawnościami, działanie na rzecz usuwania wszelkiego rodzaju barier (architektonicznych, informacyjnych, komunikacyjnych i psychologicznych) w dostępie do zasobów edukacyjnych i informacyjnych studentów/pracowników/kandydatów na studia z niepełnosprawnościami. Pełnomocnik prowadzi indywidualne konsultacje i porady dla studentów/pracowników w zakresie pomocy merytorycznej i materialnej, organizuje spotkania ze studentami/pracownikami w obszarze aktywności pełnomocnika. Dba również o pełną integrację społeczną osób z niepełnosprawnościami.

Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość wypożyczenia sprzętu komputerowego w ramach Uczelnianej wypożyczalni, mogą korzystać z książek elektronicznych, a także

ze specjalnie przygotowanego oraz dostosowanego do ich potrzeb miejsca do pracy w Bibliotece Akademickiej – Budynek Tatry. W pomieszczeniu do pracy znajdują się komputery oraz jedno stanowisko dla osób z niepełnosprawnościami słabowidzących z komputerem, klawiaturą BigKeys LX, myszą KidTrack, niszczarką oraz specjalistycznym biurkiem umożliwiającym dostosowanie wysokości do osoby z niepełnosprawnościami. Alternatywny dostęp do Biblioteki możliwy jest poprzez dźwig osobowy (windę) zlokalizowaną po prawej stronie holu budynku. Biblioteka znajduje się na poziomie -1. Dla studentów z niepełnosprawnościami w budynku Tatry został przygotowany pokój – T.1.35, którego celem jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia. Pomieszczenie wyposażone jest w niezbędny, specjalistyczny oraz kompensujący i wspomagający kształcenie sprzęt. Dodatkowo na każdym piętrze w budynkach Uczelni znajdują się stoliki z regulacją wysokości i specjalnym blatem dostosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W każdym z budynków Uczelni umiejscowiony jest również wózek dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz fotele ewakuacyjne.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych

dr Marcin Surówka

tel. 18/261-07-00 wew. 338, e-mail: marcin.surowka@ans-nt.edu.pl

Biuro ds. osób niepełnosprawnych

Obsługa administracyjna

mgr Katarzyna Wysocka tel. 18/261-07-02, e-mail: bon@ans-nt.edu.pl

Autor publikacji:

dr Marcin Surówka

Korekta:

lic. Karolina Pałac-Nowak